

# **OBEC Dolná Ždaňa**

## **Plán hospodársko-sociálneho rozvoja**

V Dolnej Ždani, 2.9.2003

## 1. Poslanie dokumentu

Obce a mestá fungujú na Slovensku na princípoch samosprávy. Ich postavenie upravuje Ústava Slovenskej republiky a Zákon SNR č. 369/1990 o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. V týchto dokumentoch je zakotvené právo, ale aj povinnosť miest a obcí zabezpečovať rozvoj svojho územia.

V súčasnosti v snahe začlenenia Slovenska do Európskej únie dochádza k rôznym systémovým zmenám v riadení rozvoja územia. Do popredia sa stále viac dostáva municipálna politika a samospráva nesie stále väčšiu zodpovednosť za zabezpečenie kvality života svojich obyvateľov. Základom pre usmerňovanie aktivít samosprávy smerujúcich k rozvoju je strategické plánovanie. Takýmto strategickým plánom, ktorý možno považovať za jeden z nástrojov municipálnej politiky, ale aj za spôsob jej uskutočňovania, je aj Plán sociálno-ekonomického rozvoja.

Plán sociálno-ekonomického rozvoja je strategický dokument, ktorý rieši rozvoj našej obce v súlade s jej špecifikami a v súlade s požiadavkami modernej spoločnosti a môže významne prispieť k zvýšeniu prosperity územia. Prijatím tohto dokumentu sa my, predstavitelia obce Dolná Ždaňa snažíme o plánovitý rozvoj územia, ktorý súčasným aj budúcim generáciám obyvateľov obce umožní uspokojovať ich ekonomické, sociálne a iné potreby a zároveň zachová kvalitné životné prostredie. Dokument má vyjadrovať spoločnú víziu budúceho rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania a navrhované konkrétne aktivity vychádzajú z miestnych podmienok a potrieb a smerujú k zlepšeniu kvality života v obci. Tento dokument je otvorený, je teda možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce.

Plán sociálno-ekonomického rozvoja obce Dolná Ždaňa vytvára základ pre čerpanie prostriedkov z predvstupových a povstupových fondov EÚ a iných mimorozpočtových finančných prostriedkov – grantov, ktoré budú použité na financovanie realizácie rozvojových programov a zároveň základ pre usmerňovanie aktivít miestnej samosprávy tak, aby smerovali k dosiahnutiu ekonomickej prosperity obce, ktorá vedie k zlepšeniu kvality života obyvateľov v jej území, pričom kladie dôraz na plnenie základných funkcií obce. Jeho tvorba umožňuje občanom aktívne sa zapojiť do diania v obci prostredníctvom účasti vo všetkých fázach procesu plánovania rozvoja obce.

## 1. Vízia obce

- Dolná Ždaňa – príťažlivá obec s možnosťou spokojného bývania, v krásnom životnom prostredí, obklopená horou a zelenými lúkami, s rozvinutým podnikateľským prostredím využívajúce aj tradície poľnohospodárstva, s obnovenými kultúrnymi hodnotami.
- Z obce vedie turistický chodník na Dolnoždanskú skalú 612 m n. m., okolie obce sa dobre využíva na turistiku do okolitej prírody a hory s možnosťou výhľadu na okolitú obce, hubárčenie, zber lesných plodov a osvieženie zdravou pitnou vodou z prameňa Medokýša. To využívajú aj turisti a občania zo širokého okolia.
- Nebudeme hovoriť o nezamestnanosti, pretože práce je pre každého dosť a majú dostatok peňazí.
- Všetci občania sú vzdelaní a zamestnaní.
- Pravidelná autobusová doprava zabezpečuje prepravu občanov do zamestnania, žiakov a študentov do škôl.
- Miestna materská škola je plná detí.
- Každý rodinný dom má možnosť napojenia na plynové kúrenie, pitnú vodu.
- V obci je vybudovaná kanalizácia s ČOV.
- V obci je rozvinutá sieť služieb, stravovacie zariadenie, nákladná a osobná preprava a ďalšie.

## 2. Audit zdrojov

Obec Dolná Ždaňa je jednou z malých podhorských obcí okresu Žiar nad Hronom. Leží pri ústí Žiarskej kotliny a predhorí podhoria Vtáčnik, pri ústí prochotského potoka do Hrona vo výške 223 m n.m. do 613 metrov nad morom, v tesnej blízkosti rieky Hron, ktorá tečie súbežne železničnou traťou Zvolen – Nové Zámky. Leží medzi dvomi okresnými mestami – Žiar nad Hronom a Žarnovia. Katastrálne územie Dolná Ždaňa hraničí na západe s obcou Bzenica - Bukovina na severe s obcou Horná Ždaňa, na juhu s obcou Hliník nad Hronom a na východe s obcou Dolná Trnávka, ktoré sú súčasťou okresu Žiar nad Hronom. Obec Dolná Ždaňa predstavuje typ kompaktného sídla, vzdialeného od sídla okresného mesta Žiar nad Hronom 15 km. Celková výmera jej katastrálneho územia je 875 ha.

## Demografická situácia

Ku dňu 26.máj 2001, kedy sa uskutočnilo posledné Sčítanie obyvateľov, domov a bytov v Slovenskej republike, trvale bývalo v obci Dolná Ždaňa 656 obyvateľov, z toho 324 mužov a 332 žien. Za trvalo bývajúcu osobu sa pritom považuje osoba, ktorá mala v rozhodujúcom okamihu sčítania na území obce trvalý pobyt.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo predstavuje 46,3% z trvale bývajúceho obyvateľstva. Z celkového počtu 304 ekonomicky aktívnych osôb je 166 mužov a 138 žien.

O vekovej skladbe obyvateľstva hovorí nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 1 Štruktúra obyvateľstva podľa veku

Vekové kategórie		Počet obyvateľov
Predproduktívny vek	0-14 rokov	149
Produktívny vek	15-59 rokov muži	192
	15-54 rokov ženy	157
Poproduktívny vek	60 a viac muži	59
	55 a viac ženy	94
Nezistené		5
Spolu		656

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – základné údaje, Krajská správa štatistického úradu Slovenskej republiky Banská Bystrica

Osoby v predproduktívnom veku tvoria 22,71 %-ný podiel na počte trvalo bývajúceho obyvateľstva, v produktívnom veku je 53,2 % obyvateľov a osôb v poproduktívnom veku je 23,23 %.

96,6 % obyvateľov obce, čo predstavuje 634 osôb, je slovenskej národnosti. O národnostnom zložení obyvateľov hovorí nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2 Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Národnosť	Počet obyvateľov	Podiel na trvale bývajúcim obyvateľstve v %
Slovenská	634	96,6
Maďarská	1	0,2
Rómska	14	2,1
Česká	1	0,2
Nemecká	1	0,2
Nezistená	5	0,7
Spolu	656	100

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – základné údaje, Krajská správa štatistického úradu Slovenskej republiky Banská Bystrica

Čo sa týka náboženského zloženia obyvateľov obce, bližšie údaje sú v ďalšej tabuľke. Najviac zastúpená je rímskokatolícka cirkev, ktorej prívrženci tvoria 92,6 %-ný podiel na obyvateľstve. Ostatné náboženské vyznania a cirkvi majú v obci len nepatrný podiel. Bez vyznania je 4,7 % obyvateľov a náboženské vyznanie alebo cirkev v sčítacom hárku neuviedlo 1,0 % obyvateľov.

Tabuľka 3 Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania / cirkvi

Náboženské vyznanie / cirkev	Počet obyvateľov	Podiel na trvale bývajúcim obyvateľstve v %
Rímsko-katolícka	608	92,7
Evanjelická augsburského vyznania	2	0,3
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0,1
Pravoslávna	2	0,3
Starokatolícka cirkev	5	0,8
Nezistené	7	1,1
Bez vyznania	31	4,7
Spolu	656	100

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – základné údaje, Krajská správa štatistického úradu Slovenskej republiky Banská Bystrica

## Kultúrne zariadenia a kultúrny život

Z pohľadu kultúrnej a sociálnej infraštruktúry možno konštatovať, že obec má pomerne dobre vybudovanú Obecnú knižnicu Eleny Čepčekovej, pamätnú tabuľu na dome, kde spisovateľka žila, je vybavená futbalovým ihriskom, funguje tu chrámový zbor a detská folklórna skupina, poľovnícke združenie, dobrovoľný požiarny zbor, detské ihrisko, futbalový klub a klub kresťanskej mládeže. Medzi kultúrne zariadenia ďalej patrí kultúrny dom. Z pamiatok je zachovaný kostol sv. Trojice, prícestná socha sv. Floriána, socha sv. Jána Nepomúckeho, pamätná tabuľa na počesť umučených a padlých občanov v II. Svetovej vojne. Pamiatky sú udržiavané. K ďalším objektom dotvárajúcim charakter obce patrí požiarna zbrojnica a niektoré obytné objekty ľudovej architektúry ako aj stará škola. V rámci rekonštrukcie Domu smútku bola postavená Zvonica.

Príležitostné kultúrne podujatia, ktoré sa konajú v obci sú pri príležitosti vzniku obce, každoročne ku Dňu matiek, Mesiaca úcty k starším. V obci je jeden detská folklórna skupina Struška. V obci pôsobí materská škola s kvalitným pedagogickým zázemím, pripravuje programy a vystúpenia na podujatia organizované v obci.

## História

Odborná literatúra uvádza, že naša obec sa prvýkrát spomína v rokoch 1388 a 1391. Písomná zmienka o obci Dolná Ždaňa z roku 1391 je prvou zachovanou. Tento údaj poskytol Štátny okresný archív Žiar nad Hronom so sídlom v Kremnici. V r. 1391 kráľ Žigmund zamenil hrad Revište a k nemu patriaci majetok (ku ktorému prináležali obidve Ždane) Ladislavovi zo Šároviec, temešskému špánovi za majetky v nitrianskej stolici. (Žigmundov registár, I. diel, č. registru 2160, str. 239).

Výhodné geografické a klimatické podmienky umožnili už v najstarších dobách zakladanie ľudských sídiel. Dôkazom toho sú i výsledky archeologického výskumu v katastri našej obce, ktoré dokladujú osídlenie už v staršej dobe kamennej. (PhDr. G. Trgina, Vlastivedné múzeum Nová Baňa, Žiara socializmu 7.6.1983.)

Začiatky staršej doby kamennej – paleolit, siahajú do rozhrania tret'ohôr a štvrtohôr, trvala až do konca ľadových dôb (asi pred 8000 rokmi).

Posledný prieskum bol vykonaný pod vedením p. Konečnej v roku 1990. Potvrdili sa poznatky o osídlení v staršej dobe kamennej.

Občina Ždaňa patrila panstvu Revište, ktorá sa neskôr rozdelila na dve samostatné osady.

V roku 1564 mala len poldruha porty (hist. daňový základ, z ktorého sa vyrubovala daň, daňová jednotka).

V roku 1600 bolo už 26 zdanených domov. Koncom 17. storočia pripadla obec štiavnickej Banskej komore.

V roku 1715 v dedine bol mlyn, krčma, 27 daňovníkov, mäsiar, ševc.

V roku 1828 v obci bolo 46 domov, 305 obyvateľov.

Za I. ČSR bola Dolná Ždaňa poľnohospodárskou obcou. Muži sa živili aj pltníctvom, ženy tkáčstvom. Dodnes sa zachovalo tkanie pokrovcov.

Dolná Ždaňa je cestná radová dedina. Z kameňa murované trojpriestorové domy nachádzajúce sa v dolnej časti obce, reprezentujú zástavbu z konca 19. a začiatku 20. storočia. Vo dvoroch hĺbková zástavba bytov i hospodárskych priestorov. Strechy sedlové alebo valbové, (šikmá strecha tvaru trojuholníka alebo lichobežníka, spravidla nad obdĺžnikovým pôdorysom budovy), pod tvrdou krytinou.

V starších domoch sa zachovali vstupy do maštale a komory, zdôraznené výpustkami. Povala využitá ako skladovací priestor, prístupný z dvora vikiermi (architektonicky upravený otvor v strede obytného domu, respektívne inej budovy).

Z 1. polovice 20. storočia pochádzajú domy so stĺpovým podsténím na dvorovej strane a s kvetinovými predzáhradkami. Po roku 1945 domy so štvorcovým pôdorysom v záhradkach.

Celková výmera katastrálneho územia obce je 875 ha.

Z toho ornej pôdy:	298 ha
Záhrady:	7 ha
Pásienky:	215 ha
Lesné hospodárstvo:	254 ha
Vodné hospodárstvo:	24 ha
Zastavané plochy:	16 ha
Ostatné plochy nepoľnohospodárske:	38 ha
Intravilán obce má rozlohu	23 ha
Z toho zastavanej plochy	9 ha

Dolná Ždaňa leží v juhozápadnej časti Žiarskej kotliny pri ústí Prochotského potoka do Hrona. Prevažne odlesnený povrch východnej časti chotára je na nive Hrona a štvrtohorných terasách, západná časť na zalesnených svahoch pohoria Vtáčnik, ktoré tvoria andezity.

V severnej časti zlomového svahu vystupujú dva zemito-uhličité pramene (doc. Ing. V. Hroniak, CSc. FESCR VŠE Banská Bystrica v článku „Využitie minerálnych vôd v pohronskom regióne“ uverejnené v Smere 22.8.1980 hovorí o 5 prameňoch).

Prevládajú nivné a lesné pôdy. Svahy pohoria sú zalesnené jedľovo-bukovým porastom.

Z geomorfologického hľadiska zloženie pôdy je silne poznačené intenzívnou sopečnou činnosťou v neogénnej geologickej dobe, kedy dochádzalo k početným magnetickým výlevom a vzniku stredoslovenských neovulkanických pohorí, medzi nimi i pohorie Vtáčnik.

Geologický vývoj územia doznel v štvrtohornej geologickej dobe, počas ktorej dochádzalo k lokálnemu vytváraniu pomerne mocnej polohy svahových hlín, ktoré sú produktom postupného rozvetrávania pôvodného skalného podkladu.



Dedinou preteká Prochotský potok, ktorý sa pri „heti“ rozdeľuje. Jedna časť tiekla juhozápadným smerom a využívala sa na poháňanie mlynského náhonu. Druhá časť potoka, v dnešnej dobe s väčším obsahom vody, tečie juhovýchodne popri „Prielohách“ s ústím do Hrona.

Hron sa v minulosti často vylieval zo svojho koryta a spôsobil veľa škody. Veľké povodne boli v rokoch: 1928, 1930, 1960, 1976, 1977.

V minulosti voda Hrona slúžila občanom v letných mesiacoch ako kúpalisko, na močenie konopí a na odvážanie dreva.

## **Inštitúcie a ostatné zariadenia**

V obci svoju činnosť vykonáva obecný úrad, ktorý má okrem starostky, ktorá je najvyšším výkonným orgánom obce, aj dve zamestnankyne. Rozhodovacím orgánom v najdôležitejších veciach a riešení základných otázok života v obci je obecné zastupiteľstvo, ktoré má 7 členov. Boli zriadené aj dve komisie a to Komisia finančná a správy obecného majetku a Komisia výstavby a životného prostredia.

Materská škola, ktorá sa nachádza v obci má jednu triedu.

## **Stav a vývoj nezamestnanosti v obci Dolná Ždaňa**

Stav a vývoj nezamestnanosti v obci je za posledných 5 rokov pomerne nepriaznivý, miera nezamestnanosti je 19,48 %. Tento vývoj je ovplyvňovaný viacerými faktormi, medzi ktoré patrí aj hromadné prepúšťanie zamestnancov vo veľkých podnikoch žiarskeho, ale i žarnovického okresu, sezónny charakter niektorých pracovných miest a stály nedostatok pracovných príležitostí v regióne. O celkovom počte nezamestnaných obce a ich štruktúre počas sledovaného obdobia hovorí nasledujúca tabuľka.

## Podnikateľská sféra

Podľa počtu podnikateľských subjektov.

- Primárna sféra
  - SHR: 1
  
- Sekundárna sféra
  - piliarska výroba: 2
  - staviteľ: 5
  - mlynárstvo: 1
  - stolárstvo: 4
  - zámočníctvo: 4
  
- Terciálna sféra
  - pohostinská činnosť: 1
  - rozličný tovar: 2
  - krajčírstvo: 3
  - cestná nákladná doprava: 4
  - pilčícke služby: 2
  - sprostredkovateľská činnosť: 7
  - murárske práce: 2
  - montáž a údržba elektrických zariadení: 3
  - vedenie účtovníctva, admin. práce: 2

## Prírodné charakteristiky

Obec Dolná Ždaňa je podhorská obec, ležiaca pri ústí Žiarskej kotliny a predhorí podhoria Vtáčnik, pri ústí Prochotského potoka do Hrona. Výškovo sa obec Dolná Ždaňa nachádza vo výške od 223 m nad morom do 613 m nad morom, v strede obce 235 m nad morom. V okolí obce sa nachádzajú polia a kopcovitý terén.

**Prírodné krásy:**

- Dolnoždánska skala 612 m n. m
- Dúbravský vršok 535 m n. m
- Medokýš „Rákytie“ minerálny prameň
- Močiar, stráne
- Prietok roky Hron
- Prietok prochotského potoka

**Miestne zaujímavosti:**

- bocianie hniezda

Stratégia sociálno-ekonomického rozvoja obce Dolná Ždaňa bola schválená obecným zastupiteľstvom uznesením č. 53/1 dňa 2. septembra 2003.

V Dolnej Ždani, 2.9.2003

Emília Búciová  
starostka obce

## Akčný plán na roky 2003 – 2006

### 1. Stavebné úpravy a zateplenie spoločenského domu

**Zdôvodnenie:** Z dôvodu zlého stavu plochej strechy na budove spoločenského domu, drevených okien, zlej tepelnej izolácie obvodových múrov je nevyhnutné riešiť tento objekt, vymeniť okná a zatepliť obvodové múry a tak zamedziť znehodnocovaniu budovy a veľkých tepelných strát.

**Termín:** rok 2005

**Zodpovední:** starostka obce, dodávateľ

**Financovanie:** rozpočet obce – 5 %

štrukturálne fondy EÚ + štátny rozpočet – 95 %

### 2. Rekonštrukcia a výstavba miestnej infraštruktúry

**Zdôvodnenie:** Akútne sa javí nutnosť realizovať pešie komunikácie, nakoľko súčasnosti je pohyb peších realizovaný cez obec po štátnej ceste III. triedy Hliník nad Hronom – Horná Ždaňa, čo vytvára kolízne situácie s následkom ohrozenia života.

V rámci infraštruktúry obce je nutné vybudovať nové zastávky SAD, pešiu zónu, rekonštruovať a vybudovať novú lávku cez potok a taktiež rekonštruovať verejné osvetlenie pre zabezpečenie bezpečnosti občanov.

Pre zvýšenie atraktívnosti obce je nevyhnutné revitalizovať potok – mlynský náhon, tečúci obcou, súběžne, popri štátnej ceste III. triedy a príľahlej zelene.

Pre zabezpečenie miest na odstavenie automobilov pred miestnym cintorínom a vytvorenie miesta pre kultúrne akcie, miestne zhromaždenia, občasný predaj je potrebné zabezpečiť spevnené plochy.

**Termín:** rok 2005

**Zodpovední:** starostka obce, dodávateľ

**Financovanie:** rozpočet obce – 5 %

štrukturálne fondy EÚ + štátny rozpočet – 95 %

### 3. Vybudovanie vodovodu

**Zdôvodnenie:** Obec Dolná Ždaňa je zásobovaná vodou z vlastných domových studní, ktoré sú na 80 % s nevyhovujúcou vodou. Z tohto dôvodu je potrebné v čo najkratšej dobe vybudovanie vodovodu s napojením na vodovod z Turčeka.

**Termín:** rok 2006

**Zodpovední:** starostka obce, dodávateľ

**Financovanie:** rozpočet obce – 5 %

štrukturálne fondy EÚ + štátny rozpočet – 95 %

Akčný plán na roky 2003 – 2006 obce Dolná Ždaňa bol schválený obecným zastupiteľstvom uznesením č. 53/1 dňa 2. septembra 2003.

V Dolnej Ždani, 2.9.2003

Emília Búciová  
starostka obce

## SWOT analýza obce Dolná Ždaňa

Na základe stretnutí s občanmi, ich názormi a nápadmi bola spracovaná nasledovná analýza silných a slabých stránok obce, jej príležitostí a ohrození.

### Slabé stránky

- Nevyhovujúci technický stav budovy
- Výrazne poškodené miestne komunikácie
- Nedostatočná technická vybavenosť obce – pitná voda, kanalizácia, ČOV
- Neexistujúca UPD
- Existencia čiernej skládok
- Slabé povedomie občanov o ochrane ŽP
- Vysoká nezamestnanosť
- Nevyužívanie poľnohospodárskej pôdy a úpadok poľnohospodárskej výroby
- Chýba vzťah k prírode a čistote
- Zlá komunikácia občanov – samospráva, občania nemajú záujem o verejné schôdze
- Nedostatok služieb
- Chýba hrdosť u občanov ale aj mládeže k obci
- Nedostatok tradície – v priemysle, kultúre
- Nezáujem mladých

### Silné stránky

#### *Prírodné zdroje*

- Mimo hlavného atmosferického prúdenia zo ZSNP
- Kvalitný poľovný revír
- Turistický chodník Dolnoždanská skala – Hornoždanské lazy

#### *Ľudské zdroje*

- Dobrá vzdelanostná úroveň
- Pracovití ľudia
- Športové a kultúrne vyžitie
- Aktívne spolky a združenie

**Ekonomické zdroje**

- Výrobňa kfmnych zmesí
- Piliarska činnosť
- Rozvinutá podnikateľská činnosť v spracovaní dreva – stolárstvo
- Zelektrifikovaná obec
- Vybudovaný spoločenský dom
- Plynifikovaná obec

**Príležitosti***Vnútorne*

- Využitie prázdnych hospodárskych budov na chov dobytky, oviec, ošípaných
- Využitie poľnohospodárskej pôdy
- Vybudovanie ubytovacieho zariadenia
- Kultúrno-spoločenské využitie rekonštruovaného spoločenského domu
- Rozvoj kultúry
- Vybudovanie kanalizácie
- Rozvoj vidieckeho turizmu
- Rozvoj služieb
- Šikovná mládež
- Občianske aktivity, tradičné remeslá
- Prist'ahovanie z miest
- Vybudovanie vodovodu
- Možnosť ďalšieho osídlenia (vysporiadanie pozemkov)
- Možnosť vybudovania areálu pre chov rýb

*Vonkajšie*

- Využívanie fondov EU
- Rekvalifikácie – drobní živnostníci
- Výchova a osveta
- Štátne fondy a ostatné doplnkové zdroje financií

*Národné*

- Fondy a ostatné doplnkové zdroje financovania
- Dobudovať zdroj pitnej vody, kanalizácie

**Ohrozenia**

### *Miestne*

- Zlý technický stav spoločenského domu
- Výrazne poškodené miestne komunikácie
- Nevysporiadané vlastnícke vzťahy
- Zhoršenie medziľudských vzťahov a konzervatívne myslenie ľudí
- Divoké skládky
- Devastácia prírody
- Plytvanie vodou
- Zhoršená ekonomická situácia rodín

### *Regionálne*

- Zlá situácia v podpore malých a stredných podnikateľov
- Autobusová doprava – nepochopenie voči vidieku
- Narastanie nezamestnanosti – rušenie závodov, podnikov

### *Národné*

- Približovanie k európskym kvótam (zvyšovanie cien, poplatkov)
- Rozpočet štátu a ekonomická situácia
- Nepriaznivý štátny rozpočet a ekonomická situácia obce



## Strategický plán na roky 2003 – 2010

Na základe analýzy problémov si obec Dolná Ždaňa stanovila nasledovný strategický cieľ:

- 1. Rozvoj malého a stredného podnikania a nimi vytvorených podmienok pre vzdelávanie**
- 2. Skvalitnenie života občanov v obci a tým vytvorenie lepších životných podmienok**

Strategický cieľ č. 1:

**Rozvoj malého a stredného podnikania a nimi vytvorených podmienok pre vzdelávanie bude obsahovať:**

- Rozvoj poľnohospodárstva – chov oviec, hydiny, dobytky, podporovať SHR – hlavne dotácie od štátu, zmeniť dotačnú politiku štátu voči podnikateľom (ťažba a ochrana lesov) – drevárstvo
- Rozvoj turizmu s orientáciou na vidiecku turistiku s poskytovaním služieb – ubytovanie, stravovanie, vidiecka turistika, turistické chodníky
- Tradičné remeslá – stolárstvo, murárstvo, opravárstvo, pilčičstvo, tkáčstvo
- Novodobé podnikanie – autodoprava, finančné poradenstvo
- Rozvoj služieb – krajčírstvo, obchodné služby
- Zvýšenie povedomia občanov s cieľom vypestovať vzťah k podnikaniu – školenia, rekvalifikácia a pod.

Strategický cieľ č. 2:

Vytvorenie lepších životných podmienok a tým skvalitnenie života občanov v obci

- Skvalitniť kultúrno-spoločenské aktivity obce – rekonštrukcia kultúrneho domu
- Budovať a skvalitniť technickú infraštruktúru v obci – oprava miestnych komunikácií
- Vytvorenie podmienok pre celoživotné vzdelávanie

V rámci strategického cieľa č. 2 bude nevyhnutné:

- Aktivizovať miestne obyvateľstvo
- Pripraviť programy na zvýšenie právneho povedomia ľudí
- Vykonať prieskum vzdelanostných potrieb občanov
- Vykonať prieskum na odkázanosť z dôvodu opatrovateľstva
- Zapojiť do programov a prieskumov aj školskú mládež a učiteľov ZŠ

V rámci hodnotenie strategických cieľov sa využijú nasledovné ukazovatele:

## 1. Hodnotenie dopadu:

- vybavenosť domácností
- počet novostavieb, počet rekonštrukcií
- zlepšenie medziľudských vzťahov
- väčšia kúpyschopnosť obyvateľstva
- zlepšenie celkového vzhľadu obce

## 2. Hodnotenie výsledkov:

- počet novovytvorených pracovných miest
- zvýšenie tržieb v obchodných zariadeniach
- zvýšenie počtu dovolenkujúcich
- zvýšenie počtu vyškolených
- zníženie percenta nezamestnaných
- zvýšenie počtu podnikateľov a živnostníkov
- zvýšenie počtu zamestnancov firiem
- zvýšenie počtu novovzniknutých firiem

## Strategický cieľ

### Cieľ 1

Rozvoj malého a stredného podnikania a nimi vytvorených podmienok pre vzdelávanie

#### Opatrenie č. 1: Rozvoj poľnohospodárstva

**Zdôvodnenie:** Poľnohospodárskej pôdy v obci je 772 ha. Z toho 296 ha ornej pôdy, 7 ha záhrad, 215 ha pasienky a 254 ha lesná pôda. Táto pôda vytvára vhodné podmienky pre chov dobytky, oviec, keďže väčšina pôdy je zaradená do podhorskej oblasti. Tieto podmienky svedčia o vhodnom prostredí pre poľnohospodársku činnosť a lesnú ťažbu, ako aj ochranu. Na tieto činnosti môže nadväzovať spracovanie výroby, a tým aj vytváranie pracovných príležitostí a dodatočných príjmov. K tomuto prispievajú aj nevyužitú hospodárske budovy.

**Cieľ:** Využitie miestnych zdrojov (pôdy, klimatických podmienok, ktoré prinášajú pracovné príležitosti a príjmy)

**Oprávnení žiadatelia:** právnické a fyzické osoby – začiatočníci aj osoby už podnikajúce v poľnohospodárstve a chovateľstve.

#### Opatrenie č. 2: Drevovýroba

**Zdôvodnenie:** Už z histórie je zaznamenané, že obec sa zaoberala drevovýrobou. Región pokrývajú zmiešané lesy, časť dreva sa spracúva na dosky, hranoly. Píla zamestnáva 2 zamestnancov, na základe čoho možno konštatovať, že potenciál drevnej suroviny nie je využitý.

### **Opatrenie č. 3: Rozvoj CR a vidieckej turistiky**

**Zdôvodnenie:** Tiché prírodné a klimatické podmienky predurčujú obec pre rozvoj agroturistiky hlavne v oblasti vidieckej turistiky. Okrem toho má obec nevyužitú poznávaciu a oddychovú turistiku. Cieľom je rozvoj identity a kultúry, ako aj atraktívnej lokality pre domácich a zahraničných turistov.

### **Opatrenie č. 4: Rozvoj služieb**

**Zdôvodnenie:** V obci existuje potenciál pre rozvoj služieb, a to v rámci bežných tradičných služieb obyvateľom, ako aj v rámci sociálnych služieb, ktoré sú potrebné pre zvýšenie kvality života v obci.

## **Cieľ 2**

Vytvorenie lepších životných podmienok pre budúce pokolenie

### **Opatrenie č. 1: Vytváranie lepších životných podmienok**

**Zdôvodnenie:** Pre vytvorenie lepších životných podmienok je potrebný rozvoj celoživotného vzdelávania, pretože je slabo rozvinutá podnikateľská kultúra, nedostatočné informácie a zručnosti, ktoré sú potrebné pre začatie alebo rozvoj podnikania. Tým sa rozvinú podniky a zvýšia príjmy. Pre zvýšenie kvality života je potrebné vybudovať chýbajúcu technickú infraštruktúru – vodovod, kanalizáciu, ČOV a skvalitňovať existujúcu – miestne komunikácie, chodníky.

SWOT analýza obce Dolná Ždaňa bola schválená Obecným zastupiteľstvom uznesením č. 53/1 dňa 2. septembra 2003.

V Dolnej Ždani, 2.9.2003

Emília Búciová  
starostka obce

## Problémová analýza

Obec Dolná Ždaňa identifikovala najväčšie problémy obce a to:

- VYSOKÁ NEZAMESTNANOSŤ
- NEDOSTATOČNÁ ÚROVEŇ PODNIKANIA

Za najväznejšie následky týchto problémov sa považuje:

- Zhoršujúca sa kvalita života
- Zlá sociálna situácia
- Ľahká dostupnosť alkoholu a drog
- Zvyšujúca sa chorobnosť

Príčinami tohto stavu sú:

- Nedostatok finančných prostriedkov
- Nezáujem ľudí o verejné veci
- Drahé dopravné spojenie
- Nezáujem a zlá starostlivosť o ŽP
- Zlé medziľudské vzťahy, upodozrievanie úspešných závidí
- Veľmi malé pracovné príležitosti
- Nedostatočná úroveň v kvalite služieb
- Zlý stav komunikácií

Pre zistenie hlavných problémov bola použitá nasledovná problémová analýza: